Kópavogsbær

Matsferill

Kynning fyrir menntaráð
þriðjudaginn 3. mars 2026

Bergþóra Þórhallsdóttir, verkefnastjóri UT á grunnskóladeild
Ingibjörg Ýr Pálmadóttir, deildarstjóri grunnskóladeildar

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026

Kópavogsbær

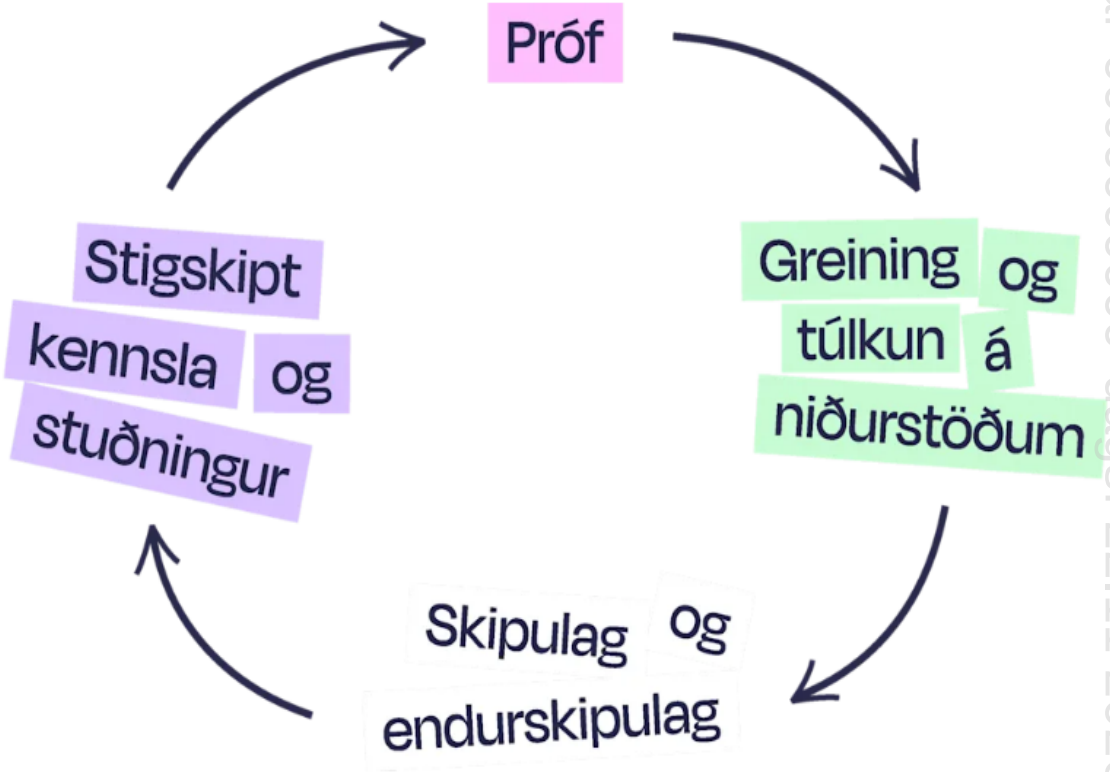
Dagskrá

- Hvað er Matsferill?
- Hvenær er Matsferill lagður fyrir?
- Tvíþætt hlutverk Matsferils?
- Samræmd skilaboð til nemenda frá *Miðstöð menntunar og skólaþjónustu*
- Samræmd skilaboð til foreldra barna sem fara í skyldubundin próf
- Trúnaður vegna prófa
- Lesskilningur
- Stærðfræði
- Hvernig er Matsferill lagður fyrir?
- Próftími?
- Undanþága frá þátttöku í Matsferli?
- Hvernig nýtast niðurstöður Matsferils?

Skjal sótt af '000[illegible]' daginn

Hvað er Matsferill?

- Matsferill byggir á hugmyndinni um hringrás *mats* og *kennslu*.
- Þróunin er lang-tímaverkefni í samstarfi við hagaðila.
- Fyrirlögn er skyldubundin á landsvísu í 4., 6. og 9. bekk. Í Kópavogi eru þau lögð fyrir alla árganga frá 4. bekk til 10. bekk.

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026

Hvenær verður Matsferill lagður fyrir?

Stöðu- og framvinduprófin í lesskilningi og stærðfræði verða lögð fyrir á tímabilinu: **2. - 27. mars 2026**.

Hver grunnskóli ákveður hvenær nemendur fara í próf og þau krefjast ekki sérstaks undirbúnings

(sjá: Matsferill | Miðstöð menntunar og skólaþjónustu).

Skjal sótt af '000000000' dags: 22.11.2026

Tvíþætt hlutverk Matsferils?

Að fylgjast með námsframvindu hvers barns og tryggja að það fái viðeigandi kennslu og stuðning.

Að afla upplýsinga um stöðu skólakerfisins í heild þannig að stefnumótandi aðilar geti fylgst með þróun námsárangurs yfir tíma, greint styrkleika og áskoranir og lagt til umbætur í menntun.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Tvíþætt hlutverk … frh.

Hægt verður að fylgjast markvisst með stöðu og námsframvindu nemenda á einum stað á ólíkum sviðum náms og yfir tíma (eins og hægt hefur verið með Lesferil).

Fyrst um sinn verða eingöngu grunnskólar undir í fyrirlögn matsferils. Á seinni stigum koma leikskólar og framhaldsskólar inn í matsferilinn.

Fyrirlögn Matsferils er mikilvægt skref í átt að gagnadrifnu menntakerfi og þar með gagnadrifnu skólastarfi.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Samræmd skilaboð til nemenda frá MMS …

Kæru nemendur,

Í mars verða stöðu- og framvindupróf Matsferils, í stærðfræði og lesskilningi lögð fyrir. Tilgangur prófanna er að afla og veita ykkur upplýsingar um stöðu ykkar í þessum greinum með samanburði við jafnaldra. Upplýsingarnar nýtast einnig kennurunum til að aðlaga kennslu sína að þörfum nemenda sinna og bregðast rétt við, til dæmis þegar nemendur þurfa meiri aðstoð eða áskoranir í námi. Þess vegna er það mjög mikilvægt að þið leggið ykkur fram og gerið ykkar allra besta.

Prófin verða opin í fjórar vikur og skipuleggur skólinn, í samráði við kennara, hvenær nemendur taka prófin. Prófin eru lögð fyrir rafrænt og þau krefjast ekki sérstaks undirbúnings. Það er því ekkert stress og munið bara að gera ykkar besta.

Skjal sótt af '000000000' dags: 22.11.2026

Samræmd skilaboð til foreldra frá MMS

Upplýsingabréf til forsjáraðila um ný stöðu- og framvinduþróf
Matsferils í lesskilningi og stærðfræði

Kæru nemendur og forsjáraðilar

Hér eru mikilvægar upplýsingar um nýju stöðu- og framvinduþróf Matsferils í stærðfræði og lesskilningi. Þið eruð hvött til að kynna ykkur þær vel en getið jafnframt leitað til skólans eða sent tölvupóst til Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu á netfangið hjalp@midstodmenntunar.is ef bréfið svarar ekki öllum spurningum sem þið kunnið að hafa varðandi próf. Við viljum líka benda ykkur á að hægt er að kynna sér allt um próf á vefnum okkar.

Hvað eru stöðu- og framvinduþróf?

Prófin hafa þann tilgang að veita upplýsingar um stöðu og framvindu nemenda í námi og varpa ljósi á styrkleika þeirra og áskoranir. Þannig er hægt að bregðast markvisst við námsþörfum þeirra. Próf eru stöðluð, sem þýðir að hægt er að setja fram aldursbundin viðmið og bera árangur saman við landsmeðaltal.

Hvenær verða prófin lögð fyrir?

Prófin verða lögð fyrir á tímabilinu 2.-27. mars 2026 og hafa skólar því fjórar vikur til að leggja próf fyrir.

Hvernig fara prófin fram?

Prófin eru lögð fyrir rafrænt og á skólatíma. Prófтíminn er 80 mínútur en flestir nemendur leysa þau á 40-60 mínútum skv. forprófun.

Hvernig undirbúa nemendur sig fyrir prófin?

Prófin krefjast ekki sérstaks undirbúnings en það er mikilvægt að hvetja börn til að gera eins vel og þau geta. Þannig fást bestu upplýsingarnar um færni þeirra.

Útbúin hafa verið sýnispróf sem sniðin eru að aldri nemenda. Þau eru aðgengileg á synisprof.mms.is. Sýnisprófin eru ekki ætluð til þjálfunar í stærðfræði eða lesskilningi heldur til að kynnast stafrænu umhverfi prófanna.

Hvaða nemendur taka prófin?

Stöðu- og framvinduprófin í stærðfræði og lesskilningi eru ætluð nemendum í 4.-10. bekk. Þau eru skyldubundin í 4., 6., og 9. bekk en valkvæð í öðrum árgöngum. Sum sveitarfélög og skólar hafa tekið þá ákvörðun að leggja próf fyrir alla árganga sína svo hægt sé að fylgjast með námsframvindu nemenda í þessum greinum.*

*Gert er ráð fyrir að allir nemendur sem fylgja árgangi í námi taki prófin. Skólastjóri getur sótt um undanþágu fyrir nemendur sem hafa ekki ávinning af því að taka prófin en það er alltaf gert í samráði við forsjáraðila.

Sumir nemendur þurfa á stuðningsúrræðum að halda til að auðvelda þeim prófтökuna. Til dæmis er boðið upp á upplestur í stærðfræðiprófi, næði við prófтöku eða prófтöku í minni hópum fyrir þá nemendur sem þurfa meiri stuðning og hvatningu. Það er ekki boðið upp á upplestur í lesskilningsprófi vegna þess að tilgangur prófsins er að meta að hvaða marki nemendur geta nýtt sér lestrarfærni sína til að afla sér upplýsinga úr texta. Það þarf ekki að sækja sérstaklega um stuðningsúrræðin.

Hvenær verða niðurstöður aðgengilegar?

Úrvinnsla prófanna mun hefjast strax og fyrirlögn lýkur og tekur hún um fjórar vikur. Í maí verða niðurstöður birtar forsjáraðilum á Mínum síðum á island.is.

Að lokum

Við vonum að prófin reynist vel og hvetjum ykkur til að hafa samband ef spurningar vakna.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Trúnaður vegna prófa

Spurningar í prófum og matstækjum í Matsferli verða notaðar í nokkur ár. Stefnt er að því að notkunartími þeirra verði um fimm til sjö ár. Ástæða þessa er annars vegar að mikil krafa er gerð um gæði prófanna og hins vegar að mikil vinna felst í því að þróa viðmið um námsframvindu og einkunnakvarða sem endurspegla það sem nemendur kunna og geta. Því er mikilvægt að þó svo kennarar geti séð einstakar spurningar eða prófverkefni að þeir haldi þeirri vitneskju fyrir sig og dreifi ekki upplýsingum um prófatriðin.

Öll verkefni í stöðu- og framvinduprófum eru eign Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu og er óheimilt að afrita þau með nokkrum hætti. Textar í lesskilningsprófi eru birtir með leyfi höfunda/rétthafa. MMS hefur fengið heimild til að nýta þá við mat á stöðu nemenda en hefur ekki rétt til að dreifa þeim með öðrum hætti. Myndir eru ýmist teiknaðar sérstaklega fyrir prófin eða birtar með leyfi eigenda.

Stöðu- og framvinduþróf í stærðfræði og lesskilningi: Handbók - Undirbúningur undir fyrirlögn | Ísland.is

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Kópavogsbær

Matsferill – tæknimál

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026

Undirbúningur

Prófanir á neti

- Samstarf við skrifstofu þjónustu – UT deild
- Tengill frá MMS sendur til prófunar

Prófanir á Matsferli

- 4 skólar prófuðu fyrir ári síðan – allt gekk að óskum
- Prófanir á fyrirlögn Matsferils 2026 í höndum hvers skóla. Tengill á æfingapróf á undirbúningstíma.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Undirbúningur

Leiðbeiningar til tæknitengiliða

- Á vef Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu
- Fundir með tæknitengiliðum
- Spurt og svarað
- hjalp@midstodmenntunar.is

Uppsetning og stýrikerfi

- Settur upp Safe Exam Browser (SEB). SEB er eingöngu vafri. Hugbúnaðurinn sjálfur inniheldur ekki próf heldur er hann tenging við prófin og kemur í veg fyrir aðgang að öðrum forritum eða vefsíðum á meðan á prófstöku stendur.
- Tækniumsjónarmenn og tengiliðir skóla sjá um að tækin séu með nýjustu uppfærslu stýrikerfa.
- Innskráning - https://matsferill.mms.is/ Tæki læsist við innskráningu (90 mín.)

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Matsferill - tæknimál

Netpunktar

- Ráðstafanir gerðar með því að dreifa álagi á netpunkta til að fyrirbyggja netvandamál

Aukabúnaður

- Aukaspjaldtölvur fyrir nemendur sem þurfa að nota Google Translate í stærðfræðiprófinu. Fjöldi tækja tryggður í samstarfi við skrifstofu þjónustu – UT deild.
  - Nemendur með fjölbreyttan tungumála og menningarbakgrunn, sem hafa verið skemur en tvö ár á Íslandi eða eru vanir að notast við þýðingarforrit í stærðfræðinámi sínu, mega nota slíkt forrit við úrlausn stærðfræðiprófsins. Þýðingarforritið þarf að vera í læstu viðmóti í öðru tæki (SEB9 svo aðgengi að öðrum forritum sé ekki til staðar.
  - 3 – 16 aukaspjaldtölvur á skóla. Fjöldi metinn í hverjum skóla fyrir sig.

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026

Matsferill
Lesskilningur og stærðfræði

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026

Lesskilningur

- Að geta skilið það sem ekki er sagt beinum orðum í texta.
- Horft er til þess:
  - Hvernig færni í lesskilningi nemenda þróast á milli ára?
  - Hversu vel nemendur ná hæfniviðmiðum aðalnámskrár þegar litið er til lesskilnings?
- Textar eru: Fjölbreyttir, óháðir bakgrunnsþekkingu, áhugaverðir og í samræmi við æskilega lestrarfærni.
  - Fjölvalsspurningar liggja að baki prófinu.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Lesskilningur frh.

Lesskilningur felur í sér:

- Að staðsetja og endurheimta með því:
  - Að finna og muna upplýsingar.
  - Að þekkja merkingu algengra orða.
- Ályktun og túlkun með því að:
  - Þekkja framandi orð.
  - Skilja það sem ekki er sagt.
- Ígrundun og mat með því að:
  - Leggja mat á textann.
  - Greina textann.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Stærðfræði

- Hæfniviðmið fyrir stærðfræði fela í sér fjóra megin inntaksflokka:
  - Tölur og reikningur
  - Algebra
  - Tölfræði og líkindi
  - Rúmfræði og mælingar

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

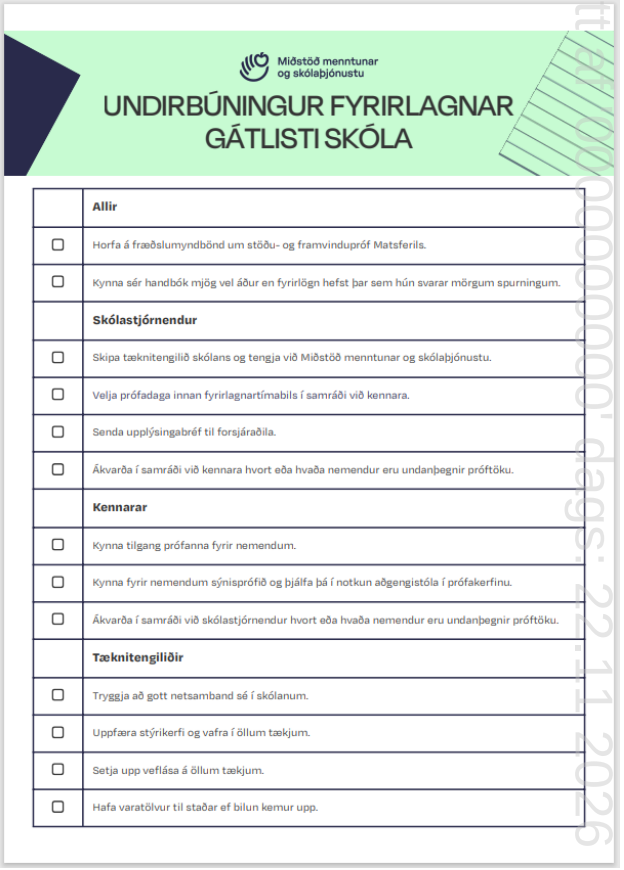
Stærðfræði frh.

- Reynir á kunnáttu – að geta framkvæmt reikniaðgerðir.
- Beiting – að ákveða hvað skal gera út frá samhengi eða að beita hugtökum og aðferðum
- Rök og greining – að tengja saman stærðfræðilega þekkingu og nota rökhugsun til að greina og túlka.
- Fjölvalsspurningar og almennar stærðfræðitengdar spurningar.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Hvernig er Matsferill lagður fyrir?

- Það er í höndum hvers skóla hvernig fyrirlögn Matsferils er háttað.
  - Hægt að leggja fyrir í minni/stærri hópum.
- Skólar eru hvattir til að nýta sveigjanleika sem langt tímabil í fyrirlögn gefur.
- Það eru þrjú próf sem lögð eru fyrir í hverjum árgangi.
  - Sessunautar trúlega ekki með sömu útgáfu af prófinu á sama tíma.
- Prófúrlausnir er unnar á tölvu eða Ipad.

Miðstöð menntunar og skólaþjónustu

UNDIRBÚNINGUR FYRIRLAGNAR GÁTLISTI SKÓLA

	Allir
☐	Horfa á fræðslumyndbönd um stöðu- og framvindupróf Matsferils.
☐	Kynna sér handbók mjög vel áður en fyrirlögn hefst þar sem hún svarar mörgum spurningum.
	Skólastjórnendur
☐	Skipa tæknitengilið skólans og tengja við Miðstöð menntunar og skólaþjónustu.
☐	Velja prófadaga innan fyrirlagnartímabils í samráði við kennara.
☐	Senda upplýsingabréf til forsjáraðila.
☐	Ákvarða í samráði við kennara hvort eða hvaða nemendur eru undanþegnir próftöku.
	Kennarar
☐	Kynna tilgang prófanna fyrir nemendum.
☐	Kynna fyrir nemendum sýnisprófið og þjálfa þá í notkun aðgengistóla í prófakerfinu.
☐	Ákvarða í samráði við skólastjórnendur hvort eða hvaða nemendur eru undanþegnir próftöku.
	Tæknitengiliðir
☐	Tryggja að gott netsamband sé í skólanum.
☐	Uppfæra stýrikerfi og vafra í öllum tækjum.
☐	Setja upp veflása á öllum tækjum.
☐	Hafa varatölvur til staðar ef bilun kemur upp.

Skjal sótt af vefnum 00000000 dags: 22.11.2026

Próftími

Prófafyrirlögn getur staðið yfir frá kl. 8:00 til 14:30 alla virka daga innan tímabils fyrirlagnar.

Gert er ráð fyrir að það taki ekki lengri tíma en 90 mínútur að ljúka fyrirlögn.

Sjálf prófúrlausnin mun taka langflesta nemendur um 40–60 mínútur.

Að loknum 90 mínútum lokast prófakerfið sjálfkrafa og skilar inn úrlausnum nemenda.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Kópavogsbær

Undanþága frá próftöku

Almenna reglan er að nemendur sem hafa þar til bæra hæfni þreyta stöðu- og framvinduþróf. Hagsmunir nemandans eru hafðir að leiðarljósi.

- Undanþága er vegna nemenda í sérskólum og nemenda með einstaklingsnámskrá.
- Nemendur sem fylgja hæfniviðmiðum í íslensku sem öðru tungumáli í tvö ár eru færir um að þreyta prófið og geta eftir atvikum fengið stuðning.
- Nemendur með taugaþroskaröskun (ADHD, sértæka námserfiðleika (lestrar-, skriftar- og/eða stærðfræðivandi), málþroskaröskun DLD, röskun á einhverfurófi, sjónskerðingu, heyrnarskerðingu og/eða líkamlega fötlun (skerta hreyfifærni) þreyta prófið fylgi þeir árgangi í námi.
- Nemendur með lestrarvanda (greinda dyslexíu) þreyta prófið sé það mat kennara/skóla að þeir ráði við það.

Undanþága frá töku skyldubundinna stöðu- og framvinduprófa Matsferils fyrir nemendur í 4., 6. og 9. bekk

Samkvæmt 39. grein laga um grunnskóla nr. 91 frá 2008 er skólastjóra heimilt, ef gildar ástæður mæla með því og samþykki foreldra liggur fyrir, að veita nemendum undanþágu frá því að undirgangast skyldubundið námsmat í einstökum greinum. Þetta eyðublað má nota til að afla samþykkis forsjáraðila og er það geymt hjá skóla. Athugið að það inniheldur viðkvæmar persónuupplýsingar og ber því að varðveita með tryggum hætti.

Skólastjóra ber að skrá ástæðu undanþágu og er það gert í stafrænu viðmóti Matsferils. Nánari upplýsingar um ástæður undanþága er að finna í handbók fyrir stöðu- og framvinduþróf Matsferils.

- ☐ Sótt er um undanþágu frá þátttöku í stöðu- og framvinduprófi í stærðfræði.
- ☐ Sótt er um undanþágu frá þátttöku í stöðu- og framvinduprófi í lesskilningi.

Sótt er um undanþágu vegna

- ☐ nemanda sem stundar nám í sérskóla eða sérúrræðum skv. 42. grein laga um grunnskóla.
- ☐ nemanda sem er með einstaklingsnámskrá.
- ☐ nemanda með annað móðurmál en íslensku sem hefur fylgt hæfniviðmiðum aðalnámskrár í íslensku sem öðru tungumáli í tvö ár eða skemur.
- ☐ nemanda með taugaþroskaröskun.
- ☐ nemanda með sértæka námsörðugleika (lestrarvandi, stærðfræðivandi).
- ☐ nemanda með líkamlega fötlun.
- ☐ annars, svo sem andlegs eða líkamlegs áfalls.

Nafn nemanda

Kennitala | Bekkur

Skóli

Staður og dagsetning | Undirskrift og kennitala forsjáraðila

Undirskrift skólastjóra | Undirskrift og kennitala forsjáraðila

Miðstöð menntunar og skólaþjónustu

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Hvernig nýtast niðurstöður Matsferils?

Hafa ber í huga að með notkun matstækja eins og Matsferils skapast siðferðileg skylda skóla og samfélags til að bregðast við niðurstöðum með skýrum og afgerandi hætti.

- Kennurum ber að læra vel á matstækin, þekkja hugsmíðina sem liggur að baki, vanda framkvæmd og túlkun og vera vel í stakk búnir til að bregðast við niðurstöðum.
- Skólastjórnendum ber að skapa góð skilyrði til náms og kennslu.
- Allir nemendur þurfa að eiga möguleika á að ná framúrskarandi árangri á sínum forsendum.

Skjal sótt af '000000000' dags: 22.11.2026

Hvar birtast niðurstöður Matsferils?

- Inni á Mínar síður á Ísland.is fyrir foreldra
- Inni á nemendagrunni fyrir starfsfólk grunnskóla og sveitarfélaga.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Birtingarmynd niðurstaðna Matsferils

Niðurstöður stöðu- og framvinduprófa eru birtar á skýran og aðgengilegan hátt.

Nemendur fá niðurstöðu sem hlutfall réttra svara á prófinu. Það sýnir hversu mörgum spurningum nemandinn svaraði rétt og gefur skýra mynd af frammistöðu hans á viðkomandi prófi.

Auk þess er staða barns innan hóps jafnaldra á landinu skoðuð. Henni er lýst á mynd og í texta þar sem fjallað er um

- hvað einkennir hæfni nemanda
- hvaða þarfir hann hefur í námi sínu í viðkomandi námsgrein

Markmiðið er að tryggja rétt úrræði fyrir rétt börn.

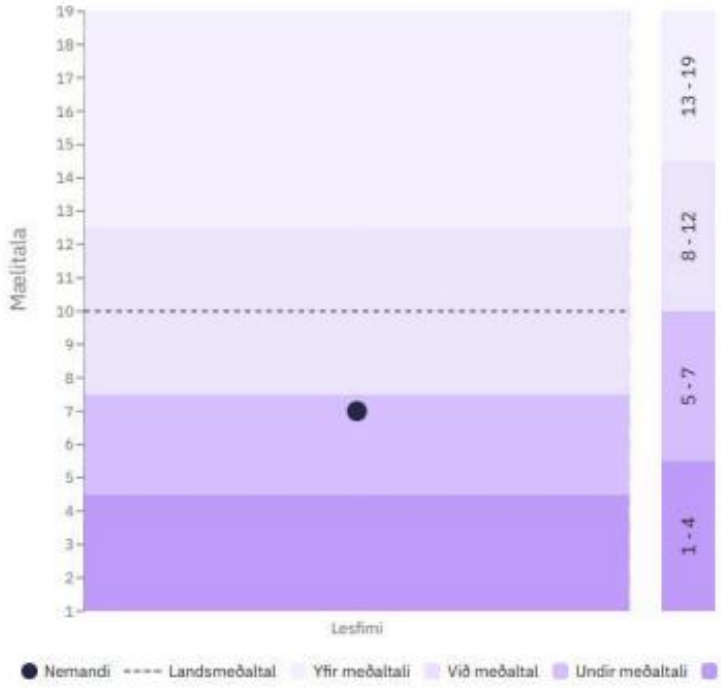
- Börn neðst í dreifingu hóps jafnaldra þurfa skýr inngrip og markvissa eftirfylgd.
- Börn efst í dreifingu þurfa meiri áskoranir.

Mynd sem sýnir framvindu gefur yfirlit yfir þróun árangurs milli ára og gefur vísbendingu um hvort nemandi sé að taka framförum, standa í stað eða þurfi frekari stuðning.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Birtingarmynd frh.

Mælitalan er birt á kvarðanum 1-19 en landsmeðaltalið er alltaf 10. Litirnir sýna fjögur færnibil sem er lýst hægra megin við myndina.

13 - 19) Frammistaða er góð og yfir meðaltali miðað við jafnaldra. Viðfangsefni í lestrarnámi þurfa að vera áhugaverð og fela í sér áskoranir við hæfi.

8 - 12) Frammistaða er í meðallagi miðað við jafnaldra. Efla þarf áfram lestrarfærni nemanda í takt við stigþyngjandi viðfangsefni í námi. Fylgjast þarf sérstaklega með framvindu lestrarnáms hjá nemendum í neðra meðallagi (mælitölur 8 og 9).

5 - 7) Frammistaða er undir meðaltali miðað við jafnaldra. Nemandi getur þurft tímabundinn stuðning og eftirfylgni af hálfu skóla í samvinnu við heimili svo takmörkuð lestrarfærni hafi ekki áhrif á árangur í öðrum námsgreinum.

1 - 4) Frammistaða er í neðstu mörkum kvarða. Nemandi þarf stuðning og eftirfylgni í lestrarnámi í samvinnu við heimili. Hægar framfarir í lestri mega ekki hafa áhrif á árangur í öðrum námsgreinum.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 22.11.2026

Skjal sótt af '0000000000' dags. 22.11.2026